

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce: **Spraying Systems Czech, s.r.o.**, IČO: 28180062
sídlem Jaroslava Foglara 7, 639 00 Brno
zastoupený advokátem JUDr. Ivo Jandou, Ph.D.
sídlem Na příkopě 14, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2024, č. j. JMK 11567/2024, sp zn. S-JMK 178426/2023 OSPŽ/DK,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského ze dne 31. 1. 2024, č. j. JMK 11567/2024, sp zn. S-JMK 178426/2023 OSPŽ/DK, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 15 342 Kč, a to k rukám žalobcova advokáta JUDr. Iva Jandy, Ph.D. do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí v záhlaví citovaného rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 11. 10. 2023, č. j. MMB/0448599/2023. Tímto rozhodnutím magistrát uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 55 odst. 1 písm. a) zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o evidenci skutečných majitelů“), kterého se měl dopustit tím, že jako evidující osoba nezajistil zápis žádného údaje o svém skutečném majiteli v přiměřené lhůtě stanovené Krajským soudem v Brně podle v usnesení č. j. C 59351/RD13/KSBR ze dne 10. 5. 2022. Za spáchání přestupku byla žalobci dle § 35 písm. b), § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a § 55 odst. 3 zákona o evidenci skutečných majitelů uložena pokuta ve výši 5 000 Kč (výrok II.) a dále povinnost nahradit náklady řízení o přestupku v paušální částce 1 000 Kč (výrok III.).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby rozhodnutí žalovaného, jakož i prvostupňové rozhodnutí žalovaného zrušil.
3. Žalobce předně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se žalovaný dostatečně nevypořádal se všemi odvolacími námitkami, zejména pak s námitkou ohledně porušení Listiny základních práv a svobod. Za stěžejní žalobní námitku žalobce považuje namítaný rozpor závěrů správních orgánů s unijním právem, konkrétně Směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (dále jen „AML Směrnice“) a Směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (dále jen „změnová AML Směrnice“), i s ústavně garantovanými základními právy žalobce (zejména práva na soukromí dle čl. 10 odst. 1 a odst. 3 Listiny). Svou argumentaci žalobce opírá zejména o závěry formulované Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „SDEU“) v rozsudku ze dne 22. 11. 2022, ve spojených věcech C-37/20, *Luxembourg Business Registers*, a C-601/20, *Sovim* (dále jen „rozsudek SDEU ve spojených věcech WM a Sovim“), v nichž dovodil, že byť zmíněná unijní právní úprava sledovala naplnění zásady transparentnosti sloužící k předcházení praní peněz a financování terorismu, nebylo možné tuto zásadu považovat za cíl obecného zájmu, jímž by bylo možné odůvodnit zásah do základních práv zaručených v čl. 7 a čl. 8 Listiny základních práv EU. Široký přístup veřejnosti k evidovaným údajům podle SDEU neprokazoval, že by bylo toto opatření nezbytně nutné k předcházení praní peněz a financování terorismu. Podle názoru žalobce tak neomezený a plošný přístup široké veřejnosti do evidence skutečných majitelů umožněný stávající českou právní úpravou představuje nepřípustný zásah do práva na soukromý život a do práva na ochranu osobních údajů nejen z hlediska Listiny, ale též z hlediska Listiny EU.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobce

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě v první řadě odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí, přičemž ve vyjádření v argumentaci směřující vůči námitkám žalobce vychází primárně

z argumentace předestřené v žalobou napadeném rozhodnutí, a to i z toho důvodu, že žalobní námitky se obsahově překrývají s námitkami uplatněnými žalobcem v odvolání.

5. Žalovaný se nad rámec argumentace uvedené v napadeném rozhodnutí vyjádřil ke konkrétním žalobním tvrzením. Pokud jde o namítaný nesoulad právní úpravy se závěry rozsudku SDEU, žalovaný uvádí, že současná platná a účinná právní úprava v České republice je toho znění, že ukládá povinnost evidovat informace o skutečném majiteli a jejich neuvedení je protiprávním jednáním. Proto je takové jednání kvalifikováno jako přestupek. Rozsudek SDEU podle názoru žalovaného nijak nezpochybňuje požadavek evidence údajů o skutečném majiteli právnické osoby, ale řeší či hodnotí míru ochrany evidovaných údajů a přístupu veřejnosti k nim. Což jsou však náležitosti navazující na splnění zákonné povinnosti a argumenty bezpečnosti nebo přístupu by neměly být využívány k osvobození od plnění povinnosti. Dále žalovaný nezpochybňuje ani úpravu ve změnové AML směrnici současně však bere na zřetel, že směrnice je právní akt stanovující cíl, který musí země EU splnit, ale je však na jednotlivých zemích, jak formulují příslušné vnitrostátní zákony a jak těchto cílů dosáhnout. Vzhledem k tomu, že právní úprava v České republice dosud na zmiňovaný rozsudek nereagovala, žalovaný zastává názor, že je nutno postupovat podle stávající právní úpravy. Stejně tak žalovaný odmítá námitku žalobce ohledně porušení Listiny a zásahu do základních práv žalobce.
6. Žalovaný dále zdůrazňuje, že zájem, který je zákonem o evidenci skutečných majitelů chráněn a jenž je nesplněním povinnosti řádného zápisu porušen, spočívá mimo jiné v možnosti kontroly osob v postavení skutečného majitele, a to nejen ze strany veřejných orgánů, ale rovněž ze strany např. obchodních partnerů evidujících osob. Absence zmíněného zápisu v evidenci skutečných majitelů však přímo znemožňuje kontrolu osob v postavení skutečného majitele, čímž je zájem chráněný zákonem nejen ohrožen, ale přímo porušen. Žalobce porušil legitimní zájem na přístup k údajům o skutečných majitelích, přičemž neexistovaly žádné natolik významné okolnosti, které by vylučovaly, aby byl takovým jednáním porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti. Posuzované jednání žalobce tak bylo společensky škodlivé.
7. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného i nadále polemizuje s argumentací žalovaného, přičemž setrvává na svém stanovisku ohledně rozporu právních závěrů správních orgánů se závěry vyslovenými v citovaném rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim*.

IV. Posouzení věci soudem

8. Krajský soud, za splnění podmínek dle § 51 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí magistrátu, včetně řízení předcházející jejich vydání, a dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná** (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
9. Krajský soud již na tomto místě zdůrazňuje, že shodnou problematikou se zabýval Nejvyšší správní soud v recentním rozsudku ze dne 12. 3. 2025, č. j. 4 As 219/2024-96, přičemž krajský soud (i s ohledem na shodné skutkové okolnosti případů) při posuzování nynější věci žalobce bude ze závěrů tam formulovaných do značné míry vycházet.

IV. a) Námitka nepřezkoumatelnosti

10. Krajský soud se předně zabýval námitkou žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že by se jí soud

musel zabývat z úřední povinnosti i nad rámec uplatněných žalobních námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35, rozhodnutí správních soudů jsou rovněž dostupná na www.nssoud.cz). Je-li totiž rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí prostě nelze věcně přezkoumat. Takové rozhodnutí by bylo nutno zrušit pro nepřezkoumatelnost, která může nastat buď pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. uvádí jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný).

11. S touto námitkou se ovšem krajský soud neztotožňuje, neboť k tomu, aby rozhodnutí správního orgánu bylo považováno za přezkoumatelné, je mimo jiné nezbytné, aby z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu jednoznačně vyplývalo, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval a neopomenul žádné účastníkovy námitky. Stejně tak z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, přičemž takto formulované právní závěry musí být srozumitelné, vnitřně bezrozporné a nacházející oporu právě ve skutkových zjištěních a provedených důkazech. V opačném případě by se jednalo skutečně o rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť by nedávalo dostatečné záruky vylučující libovůli v rozhodovací činnosti správce daně. O takový případ se však u žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného nejedná. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je totiž jednoznačně zřejmé a seznatelné, na základě jakých důvodů dospěl k závěru, že námitky žalobce uplatněné v odvolání jsou nedůvodné a rozhodnutí magistrátu správné. Přestože žalovaný specificky nevypořádal žalobcem uplatněné námitky ohledně rozporu rozhodnutí (a relevantní úpravy) s Listinou, v kontextu celého odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že ani tuto námitku nespatořoval za důvodnou, přičemž uvedl, v čem spatřuje naplnění podmínek porušení zákona o evidenci skutečných majitelů. Ze skutečnosti, že se žalobce věcně neztotožňuje s důvody rozhodnutí správních orgánů, s nimiž ostatně zevrubně v podané žalobě polemizuje, nelze dovozovat nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ve výše uvedeném smyslu.

IV. b) Rekapitulace relevantní právní úpravy

12. Podstatu nyní projednávané věci totiž tvoří právě nesouhlasná polemika žalobce se závěry žalovaného (a magistrátu), na základě kterých byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku, spočívajícího v nesplnění povinnosti dle § 55 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů, když jako evidující osoba nezajistil zápis žádného údaje o svém skutečném majiteli.
13. Ze správního spisu vyplývá, že Krajský soud v Brně adresoval dne 21. 11. 2011 magistrátu vyrozumění o přestupku č. j. 42 Cm 150/2022-19, z něhož vyplývalo, že usnesením krajského soudu ze dne 21. 10. 2022, č. j. 42 Cm 150/2022-15, bylo rozhodnuto o potvrzení nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů ve smyslu § 2 písm. l) zákona o evidenci skutečných majitelů s tím, že žalobce jako evidující osoba nezajistila ve lhůtě stanovené krajským soudem v usnesení ze dne 10. 5. 2022, č. j. C 59351/RD13/KSBR, zápis žádného údaje o svém skutečném majiteli, jak byl definován v § 2 písm. c) zákona o evidenci skutečných majitelů. V návaznosti na to Magistrát vydal příkaz ze dne 16. 6. 2023, č. j.

MMB/0287937/2023, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání předmětného přestupku. Žalobce podal proti příkazu odpor dne 3. 7. 2023 a dne 18. 8. 2023 se k věci vyjádřil s tím, že vyhověním výzvě k odstranění nesrovnalostí by bylo zasaženo do práva jeho skutečných majitelů na ochranu osobních údajů dle článku 8 Listiny EU a práva na ochranu soukromí dle článku 10 Listiny. V návaznosti na to magistrát vydal výše rekapitulované rozhodnutí o spáchání přestupku, které bylo potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného.

14. Pokud jde o českou právní úpravu, její důslednou rekapitulaci provedl mimo jiné Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 30. 9. 2024, č. j. 10 A 150/2023-55, či v rozsudku ze dne 24. 9. 2024, č. j. 9 A 150/2023-59), žalobci byl uložen správní trest pokuty, kdy byl uznán vinným z přestupku podle § 55 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů nezajistil ani v přiměřené lhůtě, stanovené soudem podle § 43 zákona o evidenci skutečných majitelů, zápis žádného údaje do evidence skutečných majitelů.
15. Podle § 1 zákona o evidenci skutečných majitelů tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje a) vedení evidence skutečných majitelů a b) některá práva a povinnosti vznikající v souvislosti se zjišťováním skutečného majitele a zápisem údajů o něm do evidence skutečných majitelů. Zákon v této souvislosti v poznámce 1) odkazuje na AML směrnici a změnovou AML Směrnici. Důvodová zpráva nadto uvádí, že „[c]ílem návrhu zákona je předně řádně transponovat do českého právního řádu některé nové požadavky týkající se evidování skutečných majitelů podle změnové směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 (...) a v této souvislosti revidovat relevantní transpozici novelizované směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 (...). Z V. AML směrnice (Směrnice 2018 – pozn. soudu) plyne mimo jiné požadavek na veřejnost některých údajů o skutečných majitelích“ (cit. dle Důvodové zprávy k zákonu č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, č. 37/2021 Dz).
16. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů ukládá evidujícím osobám povinnost zajistit, aby platné údaje o jejím skutečném majiteli odpovídaly skutečnému stavu. Zároveň ukládá evidující osobě povinnost podat návrh na zahájení řízení o zápisu podle § 20 zákona o evidenci skutečných majitelů nebo žádost podle § 34 zákona o evidenci skutečných majitelů bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti. Z Důvodové zprávy vyplývá, že § 9 zákona o evidenci skutečných majitelů je transpozicí Čl. 30 odst. 4 první věty a Čl. 31 odst. 3a AML Směrnice.
17. Z čl. 30 odst. 4 AML Směrnice v konsolidovaném znění pak vyplývá povinnost členských států zajistit, aby informace uchovávané v centrálním registru byly adekvátní, přesné a aktuální, a dále ukládá členským státům zavést mechanismy ke splnění tohoto účelu, včetně požadavku, aby povinné osoby oznámily jakékoli jimi zjištěné nesrovnalosti.
18. Ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů ukládá Ministerstvu spravedlnosti umožnit komukoli na svých internetových stránkách získat z evidence skutečných majitelů částečný výpis platných údajů o skutečném majiteli právnické osoby v rozsahu jména, státu bydliště, roku a měsíce narození, státního občanství, a dále také údaje o povaze jeho postavení a velikosti přímého nebo nepřímého podílu, zakládá-li tento podíl jeho postavení. Dále ukládá Ministerstvu vnitřní zpřístupnění dalších údajů podle § 13 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů, k jejichž uveřejnění udělil skutečný majitel souhlas, a údajů již uveřejněných ve veřejném rejstříku, které byly automaticky propány podle § 37 nebo 38 zákona o evidenci skutečných majitelů. Nadto písm. c) – e) téhož ustanovení stanovují podmínky pro zpřístupnění dalších údajů zapsaných v evidenci

skutečných majitelů dle § 13 zákona o evidenci skutečných majitelů, resp. automaticky propisovaných podle § 37 nebo 38 téhož zákona. Dle Důvodové zprávy je § 14 zákona o evidenci skutečných majitelů ustanovením převážně transpozičním, v případě údajů zveřejňovaných dle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů pak Důvodová zpráva výslovně odkazuje na požadavky vyplývající z Čl. 30 odst. 4 a 5 AML Směrnice.

19. Dle Čl. 30 odst. 5 písm. c) AML Směrnice v rozhodném znění novelizovaném Změnovou Směrnicí (před vydáním rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim*) měly členské státy zajistit, aby informace o skutečných majitelích byly vždy k dispozici jakékoliv osobě z široké veřejnosti, přičemž „[o]soby uvedené v písmeni c) musí mít povolený přístup alespoň k informacím o jméně, měsíci a roce narození, zemi bydliště a státní příslušnosti skutečného majitele a i o povaze a rozsahu účasti skutečného majitele. Členské státy mohou za podmínek stanovených vnitrostátním právem zpřístupnit další informace umožňující zjištění totožnosti skutečného majitele. Uvedené další informace zahrnují alespoň datum narození či kontaktní údaje v souladu s pravidly pro ochranu údajů.“
20. Podle § 55 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů se evidující osoba dopustí přestupku tím, že nezajistí ani v přiměřené lhůtě stanovené soudem podle § 43 zápis žádného údaje do evidence skutečných majitelů. Jelikož tuto povinnost žalobce nesplnil, proto byl uznán vinným podle § 55 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů se evidující osoba dopustí přestupku tím, že nezajistí ani v přiměřené lhůtě stanovené soudem podle § 43 zápis žádného údaje do evidence skutečných majitelů.

IV. c) Rozsudek SDEU ve spojených věcech WM a Sovim

21. Pokud jde o opakovaně zmiňovaný rozsudek SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim*, v daném případě společnosti požádaly Luxembourg Business Registers, aby byl přístup k informacím v rejstříku skutečných majitelů týkajících se jejího skutečného majitele omezen pouze na subjekty – vnitrostátní orgány, úvěrové instituce a finanční instituce, jakož i na soudní exekutory a notáře jednajících jako orgány veřejné moci. Luxembourg Business Registers těmto žádostem nevyhověl.
22. V rámci následujícího soudního řízení bylo k SDEU předloženo několik předběžných otázek, mj. zda je platné ustanovení čl. 1 bod 15 písm. c) změnové AML směrnice, kterým se mění právě stěžejní ustanovení čl. 30 odst. 5 první pododstavec AML směrnice v tom smyslu, že ukládá členským státům zpřístupnit informace o skutečných majitelích za každých okolností jakékoliv osobě ze široké veřejnosti bez uvedení oprávněného zájmu. To ve světle práva na respektování soukromého a rodinného života dle článku 7 a práva na ochranu osobních údajů dle článku 8 Listiny EU.
23. Soudní dvůr EU vyložil, že zpřístupnění osobních údajů třetím osobám je závažným zásahem do základních práv zakotvených v článcích 7 a 8 Listiny EU, bez ohledu na následné využití sdělených informací. Shrnul, že poskytované informace se týkají totožnosti skutečného majitele, jakož i povahy a rozsahu jeho účasti ve společnostech nebo jiných právnických osobách. Mohly by umožnit sestavení profilu, pokud jde o některé identifikační osobní údaje více či méně širokého rozsahu v závislosti na nastavení vnitrostátního práva, o stav majetku dotyčné osoby a o hospodářská odvětví, země a podniky, v nichž tato osoba investovala. Zpracování osobních údajů v podobě zpřístupnění těchto informací široké veřejnosti znamená potenciálně neomezenému počtu osob získat informace, zejména o

faktické a finanční situaci skutečného příjemce, což důvodů nesouvisí s cílem sledovaným tímto opatřením. Potenciální důsledky pro subjekty údajů plynoucí z případného zneužití jejich osobních údajů jsou zhoršeny skutečností, že jakmile jsou tyto údaje zpřístupněny široké veřejnosti, mohou být nejen volně vyhledávány, ale rovněž uchovávány a šířeny. Proti takovému zpracování uvedených údajů je pak pro dotčené osoby obtížnější, ne-li iluzorní, se účinně hájit v případech jejich zneužívání.

24. Podle SDEU hmotněprávní pravidla upravující zásah do práv zaručených v člancích 7 a 8 Listiny EU proto nespĺňujú požiadavku jasnosti a presnosti tým, že čl. 30 odst. 5 pozmeněné AML směrnice ve druhém pododstavci stanoví, že jakákoli osoba z široké veřejnosti musí mít povolený přístup „alespoň“ k údajům uvedeným v tomto ustanovení, a ve třetím pododstavci dodává, že členské státy mohou zpřístupnit „další informace umožňující zjištění totožnosti skutečného majitele“, které zahrnují „alespoň“ datum narození či kontaktní údaje dotyčného skutečného majitele. Z použití výrazu „alespoň“ přitom vyplývá, že tato ustanovení umožňují zpřístupnit veřejnosti údaje, které nejsou dostatečně vymezené ani identifikovatelné. SDEU sice akceptoval, že cílem obecného zájmu je předcházení praní peněz a financování terorismu, čímž lze odůvodnit i závažné zásahy do základních práv zakotvených v člancích 7 a 8 Listiny EU. Zdůraznil však, boj proti praní peněz a financování terorismu přísluší přednostně veřejným orgánům a subjektům, jako jsou úvěrové či finanční instituce, kterým jsou v důsledku jejich aktivit ukládány konkrétní povinnosti v dané oblasti. Právě z toho důvodu čl. 30 odst. 5 první pododstavec písm. a) a b) pozmeněné AML směrnice stanoví, že informace o skutečných majitelích musí být vždy k dispozici příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám, a to bez omezení, a povinným osobám v rámci hloubkové kontroly klienta. Přístup široké veřejnosti k informacím o skutečných majitelích podle písm. c) představuje podstatně závažnější zásah do základních práv zaručených v člancích 7 a 8 Listiny, který není kompenzován případnými výhodami.
25. SDEU tedy rozhodl tak, že je neplatný článek 1 bod 15 písm. c) změnové AML Směrnice v rozsahu, v němž bylo změněno ustanovení čl. 30 odst. 5 prvního pododstavce písm. c) Směrnice AML, že členské státy musí zajistit, aby informace o skutečných majitelích společností a jiných právnických osob zapsaných v rejstříku na jejich území byly vždy k dispozici jakékoli osobě z široké veřejnosti.
26. Krajský soud pro úplnost dodává, že po tomto zrušujícím rozsudku SDEU vstoupila dne 19. 6. 2024 v platnost Směrnice EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 s účinností od 10. 7. 2027. Než nastane tato doba Směrnice 2024/1640 ve svém článku 74 S k článku 30 odst. 5 písm. c) AML směrnice vymezila rozsah oprávněných osob a orgánů k přístupu do registru skutečných majitelů znovu tak, že „členské státy zajistí, aby informace o skutečných majitelích byly vždy k dispozici c) jakékoli osobě nebo organizaci, které mohou prokázat oprávněný zájem“ s tím, že „osoby nebo organizace uvedené v prvním pododstavci písm. c) musí mít povolený přístup alespoň k informacím o jméně, měsíci a roce narození, zemi bydliště a státní příslušnosti skutečného majitele, jakož i o povaze a rozsahu účasti skutečného majitele.“

IV. d) Námitka rozporu s unijním právem a porušení ústavně garantovaných základních práv žalobce

27. Žalovaný rozhodoval o odvolání žalobce dne 31. 1. 2024 za právního stavu, který tu byl předtím, než Směrnice 2024/1640 vůbec vstoupila v platnost – tj. za účinnosti AML Směrnice ve znění změnové AML Směrnice a po zrušujícím rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM a Sovim*. Krajský soud proto při přezkoumání žalovaného rozhodnutí vycházel z tohoto skutkového a právního stavu, který tu byl v době žalovaného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
28. Stěžejní žalobní námitku představuje argumentace žalobce, že žalovaný se nedostatečně a nesprávně vypořádal s namítaným rozparem aplikované úpravy v zákoně o evidenci skutečných majitelů s unijní úpravou interpretovanou v rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM a Sovim*.
29. Pokud žalovaný zastává názor, že vzhledem k tomu, že právní úprava v České republice dosud na zmiňovaný rozsudek SDEU ve spojených věcech *WM a Sovim* nereagovala, je nutno postupovat podle stávající právní úpravy, k tomu krajský soud zdůrazňuje, že ze zásady přednosti práva EU plyne vnitrostátním orgánům veřejné moci povinnost upustit od použití takového pravidla vnitrostátního práva, jež by mělo za následek oslabení plné účinnosti práva EU, byť jen dočasně (srov. rozsudek SDEU ze dne 9. 3. 1978, ve věci 106/77 *Simmenthal*, body 22 a 23, rozsudek SDEU ze dne 19. 6. 1990, ve věci C-213/89 *Factortame*, body 20 až 23). Vnitrostátní orgány jsou tak povinny učinit vše, co je nezbytné pro to, aby byla vnitrostátní legislativní ustanovení tvořící případně překážku pro plný účinek přímo použitelných norem práva Unie ponechána stranou (srov. rozsudek SDEU ze dne 8. 9. 2010, ve věci C-409/06 *Winner Wetten*, bod 56).
30. Povinnost nepoužít vnitrostátní právní předpisy odporující unijnímu právu dle ustálené judikatury SDEU přitom připadá nejen vnitrostátním soudům, ale rovněž všem státním orgánům, včetně správních orgánů, jež mají v rámci svých pravomocí uplatňovat unijní právo. Veškeré orgány členského státu jsou povinny zajišťovat plný účinek unijních norem (srov. rozsudek SDEU ze dne 4. 12. 2018, ve věci C-378/17 *An Garda Síochána*, body 38 a 39). Tento závěr přejala také judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které „[k]aždý orgán členského státu je totiž oprávněn a povinen učinit si úsudek o tom, zda pravidlo vnitrostátního práva, jež má být na konkrétní věc použito, je v souladu s relevantním přímo vnitrostátně použitelným právem EU (...), a pokud ne, vnitrostátní právo incidentně neaplikovat. V tomto ohledu je postavení žalovaného jako správního orgánu ve vztahu k posuzování souladu vnitrostátního práva s právem EU „silnější“ než ve vztahu k posuzování ústavní konformity vnitrostátních „jednoduchých“ zákonů či zákonnosti podzákonných právních předpisů“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2021, čj. 2 As 325/2016-46, bod 38).
31. Z judikatury SDEU zároveň vyplývá, že povinnost vnitrostátního orgánu veřejné moci upustit od použití vnitrostátního práva odporující ustanovení unijního práva je podmíněna přímým účinkem, přičemž „[v]nitrostátní soud tedy není povinen pouze na základě unijního práva upustit od použití ustanovení svého vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva, nemá-li posledně uvedené ustanovení přímý účinek“ (cit. dle rozsudku SDEU ze dne 24. 6. 2019, ve věci C-573/17 *Poplawski II*, bod 68).
32. Na tomto místě krajský soud podotýká, že otázka přímého účinku Čl. 30 odst. 1 a odst. 5 AML Směrnice (ve znění změnové AML Směrnice) již byla zodpovězena v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2022, č. j. 11 A 78/2021-31.

33. Ze zásady přednosti pak SDEU dovodil neslučitelnost aplikace takových ustanovení vnitrostátních předpisů, které byly přijaty za účelem provést do vnitrostátního práva směrnici, která byla následně prohlášena Soudním dvorem za neplatnou (srov. např. rozsudek SDEU ze dne 5. 4. 2022, ve věci C-140/20 *An Garda Síochána II*, body 118 a 122, popř. také rozsudek ze dne 6. 10. 2020, ve spojených věcech C-511/18, C-512/18 a C-520/18 *La Quadrature du Net a další*, bod 219).
34. Za situace, kdy došlo k prohlášení neplatnosti směrnice, jež byla předlohou sporné vnitrostátní právní úpravě, SDEU rovněž posvětil aplikaci relevantních ustanovení odlišné (platné) směrnice, a to ve spojení s právy plynoucími z Listiny EU, kdy výslovně odkázal také na články 7 a 8 Listiny EU, jichž se v nyní projednávané věci domáhá žalobce. Konkrétně uvedl, že „v tomto ohledu je okolnost, že tyto vnitrostátní právní předpisy byly přijaty za účelem provedení směrnice 2006/24 do vnitrostátního práva, irelevantní, jelikož z důvodu prohlášení neplatnosti této směrnice Soudním dvorem, jehož účinky sahají ke dni vstupu této směrnice v platnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. února 1996, *FMC a další*, C-212/94, EU:C:1996:40, bod 55), musí být platnost těchto vnitrostátních právních předpisů posouzena předkládajícím soudem ve světle směrnice 2002/58 a Listiny, jak je vykládá Soudní dvůr“ (cit. dle rozsudku SDEU ve věci C-140/20 *An Garda Síochána II*, bod 124).
35. Jak již bylo rekapitulováno, rozsudkem ve spojených věcech *WM a Sovim* SDEU prohlásil za neplatný čl. 1 bod 15 písm. c) změnové AML Směrnice v rozsahu, v němž bylo změněno ustanovení čl. 30 odst. 5 prvního pododstavce písm. c) Směrnice AML, že členské státy musí zajistit, aby informace o skutečných majitelích společností a jiných právnických osob zapsaných v rejstříku na jejich území byly vždy k dispozici jakékoli osobě z široké veřejnosti.
36. V rozsudku SDEU bylo postaveno najisto, že neomezený přístup veřejnosti k údajům o skutečných majitelích zasahuje do jejich ústavně zaručených práv dle čl. 7 a čl. 8 Listiny EU. Pokud tedy aktuálně platná česká právní úprava evidence skutečných majitelů, konkrétně § 14 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů, umožňuje (i) komukoli (ii) neomezeně a (iii) anonymně nahlížet na evidované údaje o skutečných majitelích povinně zapisovaných subjektů, přičemž takový přístup je přitom umožněn komukoli, kdo je připojen k internetu, nelze než z výše uvedeného dovodit povinnost veškerých orgánů veřejné moci (žalovaného a magistrát v nyní projednávaném případě žalobce nevyjímaje) neaplikovat § 14 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů, neboť toto ustanovení bylo přijato zákonodárcem jakožto transpozice rozsudkem SDEU ve spojených věcech *WM a Sovim* zneplatněného čl. 30 odst. 5 písm. c) AML Směrnice.
37. Pokud žalovaný poukazuje na legitimní cíle české právní úpravy v zákoně o evidenci skutečných majitelů, je třeba zdůraznit, že zákon o evidenci skutečných majitelů v první řadě provádí unijní AML směrnici upravující předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a její změnovou AML směrnici. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 4 As 219/2024-96, není přitom nutné, aby se cíle unijní a vnitrostátní úpravy zcela překrývaly. Vnitrostátní úprava pouze naplnila povinnosti vyplývající z unijního práva, ačkoli částečně využila možnost diskrece při dosahování unijním právem stanoveného cíle. Vnitrostátní úprava nad rámec unijního práva nerozšířila okruh právních vztahů nebo situací, na něž se práva a povinnosti vztahují, ani nad rámec unijního práva nezpřísnila povinnosti, neposílila práva či nezvýšila míru ochrany. Ani případné jiné cíle sledované vnitrostátní právní úpravou tak nemohou za této situace vyloučit § 14 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů z aplikačního rámce Listiny EU,

resp. jimi nelze překonat závěry SDEU formulované v citovaném rozsudku ohledně nepřipustnosti zásahu do základních práv skutečných majitelů evidovaných subjektů, který není kompenzován případnými výhodami.

38. V rozsudku ve spojených věcech *WM* a *Sovim* ostatně SDEU konstatoval, že cíl přístupu široké veřejnosti k informacím o skutečném majiteli (předcházení praní peněz a financování terorismu tím, že prostřednictvím zvýšené transparentnosti bude vytvořeno prostředí méně náchylné ke zneužití k těmto účelům) představuje cíl obecného zájmu, jímž lze odůvodnit i závažné zásahy do základních práv zakotvených v čl. 7 a 8 Listiny EU (body 58 a 59). Případná vyšší důvěra ve finanční trhy je pozitivním vedlejším účinkem, nikoli však účelem zvýšení transparentnosti (body 56 a 57). Naopak zásada transparentnosti se projevuje především požadavky na institucionální a procesní transparentnost u činností veřejné povahy, včetně použití veřejných prostředků. V této souvislosti SDEU dospěl k závěru, že taková souvislost chybí, pokud má dotčené opatření za cíl zpřístupnit široké veřejnosti údaje týkající se totožnosti soukromých skutečných majitelů, jakož i povahy a rozsahu jejich účasti ve společnostech nebo jiných právnických osobách. Zásadou transparentnosti nelze odůvodnit zásah do základních práv zaručených v čl. 7 a 8 Listiny EU vyplývající z přístupu široké veřejnosti k informacím o skutečných majitelích (body 60 až 62).
39. V tomto ohledu se proto krajský soud neztotožnil s argumentací žalovaného opírající se o zásadu legality (platnosti aplikovaného české právní úpravy v zákoně o evidenci skutečných majitelů).
40. Krajský soud považuje za vhodné uvést, že žalovanému (ani magistrátu) nelze bez dalšího vytýkat skutečnost, že se svým postupem (v souladu s platnou právní úpravou) snažily žalobce donutit k tomu, aby o svých skutečných majitelích zapsal do příslušné evidence stanovené údaje, jak vyžaduje zákon o evidenci skutečných majitelů. Jak zmínil i Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 4 As 219/2024-96, SDEU totiž neposuzoval připustnost zásahu do práv plynoucích z čl. 7 a 8 Listiny EU, k němuž dojde provedením zápisu do evidence skutečných majitelů jako takovým. Připustil však zpřístupňování údajů z evidence skutečných majitelů pouze osobám, jež na něm mají „oprávněný zájem“, a dále veřejným orgánům a subjektům, jako jsou úvěrové a finanční instituce, jímž jsou v důsledku jejich aktivit ukládány konkrétní povinnosti v dané oblasti. Přístup relevantních orgánů veřejné moci a dalších oprávněných institucí ostatně zakotvuje § 16 zákona o evidenci skutečných majitelů, jehož užití vnitrostátními orgány aplikujícími právo není ani ve světle zásady přednosti unijního práva vyloučeno. Podmínkou pro toto zákonné a oprávněné zpřístupnění údajů z evidence skutečných majitelů je splnění povinností vyplývajících z ustanovení § 9 zákona o evidenci skutečných majitelů, který je transpozicí nadále platných čl. 30 odst. 4 věty první a čl. 31 odst. 3a AML Směrnice. Povinnosti plynoucí z § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů tak zůstaly nedotčeny i ve světle judikatury SDEU a Listiny EU.
41. Problematickým se ovšem jeví přístup žalovaného, který nikterak nerefletoval na skutečnost, že k posuzovanému přestupkovému jednání žalobce z důvodu nesplnění popsané povinnosti plynoucí z § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů došlo právě proto, že chránil ústavně zaručená práva svých skutečných majitelů na ochranu soukromého a rodinného života a osobních údajů, neboť české orgány veřejné moci (především zákonodárce) doposud nereagovaly na závěry formulované v rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim* a i nadále umožňují neomezenou přístupnost veřejnosti k evidenci

skutečných majitelů. Žalovaný tak přenesl následky pochybení orgánů veřejné moci na žalobce, resp. jej nutí k porušení ústavně zaručených práv jeho skutečných majitelů, aniž by závěry formulované v rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim* jakkoli promítl do své rozhodovací činnosti, zejména při posouzení všech okolností spáchání protiprávního jednání ze strany žalobce a navazujícím hodnocení společenské škodlivosti takového jednání (srov. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 219/2024-96).

42. Krajský soud si je vědom toho, že Městský soud v Praze v rozsudku č. j. 9 A 150/2023-59 (řízení o kasační stížnosti proti němu, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 231/2024, nebylo v době vydání nynějšího rozsudku skončeno) dospěl k opačnému závěru, který opíral o odlišný výklad důsledků rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim* pro aplikovatelnost právní úpravy obsažené v zákoně o evidenci skutečných majitelů. Zatímco městský soud rovněž dovedl povinnost veškerých orgánů veřejné moci neaplikovat § 14 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů, neboť toto ustanovení bylo přijato zákonodárcem jakožto transpozice rozsudkem SDEU zneplatněného čl. 30 odst. 5 písm. c) AML Směrnice, ostatní ustanovení zákona o evidenci skutečných majitelů a tam stanovené povinnosti, včetně žalobcem nesplněné povinnosti zajistit zápis údajů o skutečných majitelích dle § 9 odst. 1, jsou jím ovšem nedotčeny. Rozsudkem SDEU totiž nebyly zneplatněny čl. 30 odst. 4 první věty a čl. 31 odst. 3a AML Směrnice, jejichž transpozici provádí právě § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů. Městský soud proto dovedl, že povinnost právnických osob vyplývající z § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů zajistit, aby platné údaje o jejich skutečném majiteli nebo o skutečném majiteli právního uspořádání odpovídaly skutečnému stavu, není v rozporu s čl. 7 a 8 Listiny EU. *„Ze zásady přednosti unijního práva tudíž nevyplývá povinnost neaplikovat § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů. Je tomu právě naopak. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů se stejně jako § 16 zákona o evidenci skutečných majitelů nadále uplatní i ve světle Cl. 30 odst. 5 AML Směrnice vykládaného v souladu se Čl. 7 a 8 Listiny EU, a to i s ohledem na závěry Soudního dvora EU ve spojených věcech WM a Sovim. Povinnosti plynoucí z § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů tak zůstaly nedotčeny, ve světle Listiny EU nadále trvají, a trvaly po celou dobu páchání přestupku žalobcem a řízení před správními orgány obou stupňů.“* (viz cit. rozsudek č. j. 9 A 150/2023-59, bod 95).
43. S tímto názorem se ovšem krajský soud neztotožňuje, a to zčásti s oporou v závěrech z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 219/2024-96, dle něhož problematiku oznamovací povinnosti definované v § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů nelze funkčně oddělit od přímo navazující problematiky zpřístupnění evidovaných údajů komukoli podle § 14 odst. 1 citovaného zákona, jak činí městský soud. Pokud aktuálně platná a účinná právní úprava stanoví v § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů povinnost oznámit definované údaje, přičemž v § 14 odst. 1 téhož zákona umožňuje neomezenou veřejnou přístupnost těchto údajů, lze mít za to, že automatickým a přímým důsledkem splnění oznamovací povinnosti je zpřístupnění příslušných údajů veřejnosti. Vzhledem k systematice a návaznosti zákonné úpravy by splnění povinnosti podle § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů vedlo k „aktivaci“ navazujících norem o neomezeném zpřístupňování údajů z evidence široké veřejnosti. Splnění povinnosti by žalobce nutně vystavilo protiústavním důsledkům v podobě porušení jeho práva na informační sebeurčení. Ostatně ani z vyjádření žalovaného neplyne, že by v reakci na unijní judikaturu přistoupil k jakékoli formě omezení veřejné přístupnosti evidovaných údajů o skutečných majitelích subjektů.

44. V této souvislosti lze odkázat na závěr formulovaný v rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim* k důsledkům zneužití evidovaných údajů o skutečných majitelích povinně zapisovaných subjektů, podle něhož „*jakmile jsou tyto údaje zpřístupněny široké veřejnosti, mohou být nejen volně vyhledávány, ale rovněž uchovávány a šířeny, a že se v případě takového následného zpracování stává pro tyto osoby o to obtížnější, ne-li iluzorní, aby se účinně hájily proti zneužívání.*“ Obdobně Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 38/17 (149/2020 Sb.) konstatoval, že „*zásah do soukromí je méně intenzivní v situaci, kdy veřejný funkcionář musí oznámení o majetku, příjmech a závazcích pouze podat, na rozdíl od situace, kdy takové oznámení podává s vědomím, že se vzápětí jeho majetkové poměry stanou bez dalšího „věcí veřejnou“, tj. stanou se součástí veřejně přístupného registru oznámení. Čím širší okruh osob a bez omezení se může s majetkovými poměry veřejného funkcionáře seznámit, tím intenzivnější zásah do soukromí může tato osoba pociťovat.*“
45. Ačkoliv tedy formálně SDEU posuzoval přiměřenost zásahu do základních práv skutečných majitelů evidovaných subjektů pouze ve vztahu k otázce zpřístupnění těchto údajů veřejnosti, přičemž samotnou oznamovací povinnost ponechal zcela nedotčenou, nepřiměřený zásah do ústavně zaručených práv skutečných majitelů povinně evidovaných subjektů je přímým důsledkem naplnění oznamovací povinnosti definované v § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů. Tento zásah přitom nelze vyvážit či ospravedlnit tvrzením, že žalobce posuzovaným jednáním zasáhl do legitimního zájmu zmíněných orgánů na přístup k údajům o jeho skutečných majitelích. V citovaném rozsudku č. j. 4 As 219/2024-96 proto Nejvyšší správní soud jednoznačně dovodil, že městský soud, přestože si byl vědom závěrů formulovaných v rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim* o nepřipustnosti zásahu do základních práv skutečných majitelů stěžovatelky prostřednictvím veřejného přístupu do evidence, posuzovanou spornou právní otázku vyložil tak, že výše uvedené na jeho rozhodování vlastně žádné důsledky nemá, což nelze akceptovat. Uvedený závěr plně dopadá i na nyní projednávanou věc žalobce.

IV. e) Společenská škodlivost protiprávního jednání žalobce

46. Otázkou tedy je, jak měl žalovaný v nynějším případě při rozhodování o přestupku žalobce výše uvedené skutečnosti zohlednit. Ústavní soud řešení takové situace naznačil v nálezu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 1253/14, v němž se vyjadřoval k udělení pokuty rodičům neočkovaného dítěte. Ačkoli jsou oba případy skutkově odlišné, podstatné je, že v tomto nálezu Ústavní soud označil trvání na splnění očkovací povinnosti stanovené zákonem, a vynucované uložení pokuty, za rozporné se základními právy stěžovatele (konkrétně se svobodou svědomí podle čl. 15 odst. 1 Listiny): „*V případě, že tu jsou takové okolnosti, které zásadním způsobem volají po zachování autonomie dané osoby, (...) nesmí orgán veřejné moci povinnost podrobit se očkování sankcionovat či jinak vynucovat.*“ Požadoval proto, aby „*správní orgán i při rozhodování o pokutě přihlédl ke všem aspektům jeho případu a výjimečně jeho jednání nesankcionoval z důvodu ochrany základních práv chráněných ústavním pořádkem. Prostor pro zohlednění ústavněprávní relevance dává i ustanovení § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, a to vymezením materiálního znaku přestupku (přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek označeno v tomto nebo jiném zákoně).*“ (bod 29. cit. nálezu sp. zn. I. ÚS 1253/14).
47. Uvedená východiska byla ostatně stěžejní i pro judikaturu Nejvyššího správního soudu. Kupříkladu v rozsudku ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 As 173/2020-32 (navazujícím na citovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 38/17) Nejvyšší správní soud k důsledkům nesplnění

oznamovací povinnosti v centrálním registru oznámení dle zákona o střetu zájmů v případě veřejného funkcionáře konstatoval, že „to, že smyslem podání oznámení je též jeho zpřístupnění veřejnosti, je podle NSS důvodem, proč je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že při zpřístupnění dochází k porušení práva na informační sebeurčení. Oznamovací povinnost je veřejnému funkcionáři uložena za účelem, jenž je za současného právního stavu neodlučně spjat s porušením jeho základních práv. Pokud by NSS v nyní posuzovaném případě nijak nezohlednil, že podání oznámení by vedlo k porušení subjektivních práv stěžovatelky, nedostál by své povinnosti podle čl. 90 Ústavy poskytnout ochranu jejím právům. Ačkoli její jednání bylo způsobilé chráněný zájem ohrozit, podle stěžovatelky fakt, že by byla vystavena porušení svých práv, kdyby splnila zákonnou povinnost a nezavdala důvod k uložení pokuty, představuje významnou okolnost, díky níž nedošlo k naplnění materiálního znaku přestupku. Proto je třeba přihlídnout i k okolnostem spáchání protiprávního jednání. NSS poukazuje na to, že stěžovatelka po celou dobu hájí svůj postup právě nepřiměřeným zásahem do svých základních práv.“ (cit. dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 173/2020-32).

48. Ačkoliv lze částečně ve shodě s žalovaným konstatovat, že žalobce posuzovaným jednáním, kdy znemožnil přístup k údajům o jeho skutečných majitelích, ohrozil legitimní zájem zodpovědného a transparentního výkonu veřejné moci, neboť tím znemožnil kontrolu dotčených orgánů (ale i široké veřejnosti) způsobem předpokládaným v zákoně o evidenci skutečných majitelů. Krajský soud již ovšem nemůže přisvědčit názoru správních orgánů, že samotné naplnění formální stránky daného přestupku dle § 55 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů svědčí o společenské škodlivosti protiprávního jednání, neboť pomijí onu skutečnost, že žalobce by byl vystaven porušení svých základních práv, kdyby splnil zákonnou povinnost a nezavdal důvod k uložení pokuty. Tento fakt dle krajského soudu představuje významnou okolnost, díky níž nedošlo k naplnění materiálního znaku přestupku.
49. Z pojetí správního trestání jako nástroje *ultima ratio* plyne, že jeho uplatnění musí být omezeno na případy, kdy společenská škodlivost odůvodňuje zásah do autonomní sféry jednotlivce. „Mocenské oprávnění státu trestat nelze využít proti jednotlivci, který by byl trestán za porušení povinnosti, jejímž nutným následkem by bylo porušení jeho základního práva. Takové protiprávní jednání totiž není možné považovat za společensky škodlivé. Uplatnění sankce by v takovém případě odporovalo účelu, jemuž správní trestání slouží, neboť by sloužilo k prosazení zákonem chráněného zájmu na úkor ochrany základních práv jednotlivce.“ (cit. dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 173/2020-32).
50. Korektivem, jenž má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku *ultima ratio*, je zásada subsidiarity správního trestání. Ta se naplňuje požadavkem, aby byly nástroje správního trestání používány pouze tehdy, pokud došlo k protiprávnímu jednání společensky škodlivému. V opačném případě by využití trestní represe v rámci správního práva bylo v rozporu s účelem a funkcí správního trestání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 As 32/2018-40). Proto je definice přestupku v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky koncipována tak, že vedle znaků tvořících formální stránku přestupku zahrnuje i znak tvořící jeho materiální stránku, tedy právě společenskou škodlivost. V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, Nejvyšší správní soud uvedl, že lze „obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění

materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.“ Otázkou naplnění materiální stránky přestupku je třeba se zabývat právě v hraničních případech (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 As 321/2018-31).

51. Dle krajského soudu by bylo v rozporu s povahou správního trestání jako nástroje *ultima ratio* a požadavkem na splnění materiálního znaku přestupku, pokud by aproboval postup žalovaného, který i po vydání citovaného rozsudku SDEU zcela odhlédl od toho, že žalobce byl v posuzovaném případě trestán za nesplnění zákonné povinnosti, jež by ve světle tohoto rozsudku SDEU nutně vedlo k protiústavnímu zásahu do práv jeho skutečných majitelů.
52. Krajský soud proto uzavírá, že z hlediska možnosti potrestat žalobce za uvedený přestupek má výše uvedené ten dopad, že je na jeho jednání nutno nadále pohlížet jako na protiprávní, ovšem v důsledku rozporu § 14 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů s unijním primárním právem, resp. s ohledem na přímý účinek čl. 30 odst. 5 písm. c) změnové AML Směrnice ve znění po zrušujícím rozsudku SDEU ve spojených věcech *WM* a *Sovim*, není u jeho jednání splněna podmínka společenské škodlivosti (shodně viz citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 219/2024-96).

V. Závěr a náklady řízení

53. Krajský soud tedy z výše uvedených důvodů dospěl k závěru o absenci naplnění podmínky společenské škodlivosti jednání žalobce, a proto podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
54. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
55. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Odměna zástupce (advokáta) žalobce a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, další podání ve věci samé – replika) ve výši 3 × 3 100 Kč a tři režijní paušály ve výši 3 × 300 Kč, tedy celkem 10 200 Kč. Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 2 142 Kč odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč.
56. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 15 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. března 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu